

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:	SECRETARIS:	PENNINGMEESTER:	REKENING:
A. VAN ISEGHEM	J.B. DREESEN	J.P. FALISE	750-9109554-54 of
IJzerstraat 1	Rode Kruisstraat 4	H. Serruyslaan 78/19	000-0788241-19
8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE	

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

JAARGANG 19 Nr. 11 november 1990

VOOR DE INHOUDSTAFEL VAN DIT NUMMER, ZIE DE LAATSTE BLADZIJDE.

De Oostendse Heemkring "De Plate" heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten die de Kring organiseert.

NOVEMBER I - ACTIVITEIT

In samenwerking met Oostende Ciné-Club, bij monde van de heren BAES en GHAEYE op

donderdag 8 november om 14u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr. Colensstraat 6 een filmvoordracht onder de titel

OOSTENDS FILMARCHIEF

met beelden van het Openluchtfeest van de Stadsscholen, de inhuldiging van het Speelplein, het bezoek van de ongehuwde Prins Albert aan Oostende, het bezoek van Koning Boudewijn aan Oostende en een filmtje "Uit het leven van een renpaard".

Deze activiteit werd reeds aangekondigd in het oktober nummer, met deze aankondiging brengen wij het U even in herinnering.

Wij hopen U talrijk aanwezig te zien op de namiddagvoordracht.

NOVEMBER II - ACTIVITEIT

Op

donderdag 29 november 1990 om 20u30

brengt de Oostendse Heemkring "De Plate" u een voordracht met documentatiemateriaal in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr. Colensstraat 6.

Onderwerp : OOSTENDSE EN ANDERE BRONNEN VOOR DE FAMILIEGESCHIEDENIS IN DE 19de EN DE 20ste EEUW

Spreker : de heer E.A. VAN HAVERBEKE, Voorzitter van de V.V.F. Oostende, Secretaris-Generaal van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde.

De "democratisering" van de familiekunde, is er de oorzaak van dat deze hobby vandaag "in" is, nooit telden de archieven in ons land zoveel bezoekers op jacht naar hun voorouders. Een wat minder prettige vaststelling is het enorme geklungel van vele bezoekers die zich nooit de moeite getroosten één of ander handboek over

de materie te raadplegen. Ze duiken onvoorbereid in onze Stads- en Rijksarchieven, gebruiken - of misbruiken - tevergeefs waardevolle oude documenten, om toch zo vlug mogelijk, een voorouder - soms slechts een naamdrager - terug te vinden in de 16e eeuw... want U kent toch ook de vraag "hoever bent U gekomen met Uw Stamboom?" waarop dan past te antwoorden "tot in 1500" wat dan meestal een blik van diepe bewondering oplevert.

Er wordt dus veel te weinig aandacht geschonken aan de 20e en 19e eeuw, tijd waar onze - en Uwe - grootouders, overgrootouders en betovergrootouders hebben geleefd.

Dat is ongeveer de boodschap die de spreker in zijn voordracht verwerkt.

Na een korte inleiding over het soort van "Stambomen - kwartierstaten" enz. maakt Eddie VAN HAVERBEKE, ons wegwijs in de diverse bronnen en hun nut voor de familiegeschiedenis, meestal zijn deze bronnen identiek voor ieder stad en dorp in Vlaanderen, spreker zal echter wel enkele specifieke Oostendse bronnen nader belichten.

Het samenstellen, opsporen en neerschrijven van een familiegeschiedenis is een boeiende vrijetijdsbesteding, die voldoende uitdaging inhoudt en tevens voor een aantal "kicks" zorgt om U jarenlang bezig te houden. Bovendien is het één van de zeldzame hobby's die men gerust voor een tijd in de bureaulade kan opbergen en maanden - zelfs jaren - nadien opnieuw kan bovenhalen zonder de draad te verliezen.

De heer VAN HAVERBEKE voorstellen is water naar de zee dragen. Hij is een uitstekend spreker die als strijder van het eerste uur voor de Vlaamse Familiekunde op meer dan 25 jaar ervaring kan bogen. Hij publiceerde een studie over de Valckes van Oostende, maakte de kwartierstaat op van verschillende eminente Oostendenaars. Familiekunde is nauw verweven met de Heemkunde en deze voordracht is dan ook een must voor veel van onze leden. Wij rekenen stellig op Uw aanwezigheid.

DECEMBER I - ACTIVITEIT

Onze jaarlijkse KLEINKUNSTAVOND, voorafgegaan door het jaarlijks souper van de Kring gaat door op

zaterdag 8 december 1990 om 19.00 uur

in de sfeervolle zaal van Restaurant BENNY, hoek Langestraat en Vlaanderenstraat. Het restaurant heeft een parking voor de klanten.

Op de menu staan

Aperitief

Tomatenroomsoep

Garnalencocktail

Lamsgebraad met gratin Dauphinoise

Nagerecht

De gekende Oostendse orgelist en accordeonist Julien MESSENS zal ons gedurende een deel van de maaltijd vergasten op een zachte, digestieve muziek om ons daarna een brede waaier van Oostendse en andere Vlaamse liedjes te brengen. Dit houdt meteen reeds een belofte in voor een aangename avond.

De deelname in de kosten bedraagt 650 ₣ (zeshonderd vijftig) per

persoon. Hierin zijn begrepen het aperitief, de maaltijd en het optreden.

De drank is uiteraard niet inbegrepen en dient men, elk voor zich of voor de tafel, onmiddellijk af te rekenen.

De deelname in de kosten gebeurt door storting op rekening :

000-0507753-55

Jan Dreesen

Rode Kruisstraat 4 - Oostende

met vermelding "Deelname aan souper en kleinkunstavond, 8 december met X personen" en dit vóór maandag 3 december.

Wij rekenen stellig op Uw aanwezigheid en elk zegge het voort.

J.B. DREESEN

VEILING 1991

Op donderdag 31 januari 1991 gaat de jaarlijkse Veiling van De Plate door onder leiding van de heer O. VILAIN.

Personen die wensen stukken te laten veilen mogen de lijst van de te veilen stukken (zo gedetailleerd mogelijk) binnenbrengen bij de heer O. VILAIN, Rogierlaan, 38 bus 11, Oostende.

De stukken (boeken, foto's, affiches, plannen, enz., maar geen breekbare voorwerpen) moeten wel betrekking hebben op Oostende of de kuststreek.

ø ø ø ø

LIDGELD 1991

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Heemkring DE PLATE is voor 1991 vastgesteld als volgt :

Aangesloten lid :	400 Fr
Steunend lid :	500 Fr
Beschermend lid (vanaf) :	1.000 Fr

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin. Alleen diegenen die tot nu toe niet gestort hebben (laatste storting door ons ontvangen op 23 november) vinden hierbij een stortingsbulletin.

Ook dit jaar biedt het Grafisch Bedrijf LAMMAING ons gratis de Platekalender aan. Deze wordt samengesteld door onze ondervoorzitter de heer Omer VILAIN. Als thema werd "DE GROTE HOTELS" gekozen.

Jean Pierre FALISE
Penningmeester

Mevrouw UZIELLI - BRASSEUR (1807-1896)

Een weinig gekend weldoenster van de kerk, van het katholiek onderwijs, van de armen en van de vissers te Oostende. (1)

door Raymond VANCRAEYNEST

Mevrouw UZIELLI, geboren Thérèse Rosalie BRASSEUR te Oostende op 22 september 1807, was de dochter van Joannes Bernardus BRASSEUR (°Kemzeke-Waas 22/11/1765) en van Maria Judith VANHECKE (°Oostende 20/01/1772). Ze was te Oostende gehuwd op 12 december 1832 met Mathieu UZIELLI, °Londen 25/01/1806, +Oostende 05/10/1860, zoon van Joseph UZIELLI en van Esther DESOUZA, die beide te Londen overleden zijn.

Het echtpaar Mathieu UZIELLI-Thérèse BRASSEUR woonde te Londen, Hannover Lodge, Regent's Park. Mathieu UZIELLI was er bedrijvig in de in- en uitvoerhandel met het vasteland. Hij had o.m. nog twee broers Theodose en Clement UZIELLI die wisselagenten waren te Londen.

's Zomers kwamen ze vaak verblijven te Oostende bij haar zuster Monique Josephe BRASSEUR (°Oostende 26/08/1795, + id. 06/01/1863) die gehuwd was met Antonius Joannes Ludovicus RYCX (°Oostende 18/01/1792, + id. 20/06/1855), notaris (1825-1855), voorzitter van de Burgerlijke Godshuizen en gemeenteraadslid. Dit echtpaar woonde in het statig gebouw op de hoek van de Brabantstraat en de Capucijnenstraat, waar Mathieu UZIELLI trouwens overleden is. Zijn weduwe Thérèse BRASSEUR bezat aan de overkant van de Capucijnenstraat een huis (nu Oude Mijnplein) dat ze ter beschikking stelde van de onderpastoor van de grote kerk die de Capucijnenkerk bediende. Op de eerste verdieping van dit huis had ze een rouwkapel ingericht ter nagedachtenis aan haar overleden man. Deze kapel werd gewijd op 13 juni 1863 en op 18 juni werd toelating verleend aan mevrouw UZIELLI om in haar private kapel mis te laten lezen voor de duur van één jaar. Deze toelating werd telkens met een jaar verlengd totdat in oktober 1868 de toelating, bekomen van de Paus, gegeven werd door bisschop FAICT om er eeuwig mis te laten lezen. De eerste onderpastoor die in dat huis zijn intrek nam was Clemens VAN DE CASTEELE; hij zorgde tevens voor de besteding van de aalmoezen van de eigenares. Na zijn benoeming op het einde van 1867 ging onderpastoor Petrus BRULOIS er in wonen.

Op 19 maart 1893 werd mevrouw UZIELLI door bisschop FAICT, op aanvraag van paster PYPE, wegens haar toewijding aan haar geboortestad en aan de vissers, voor eeuwig benoemd tot "Beschermer en Patrones van het Werk van het Patronaat van de Visserskinderen te Oostende".

Mevrouw UZIELLI is te Londen overleden op 31 december 1896. Ze had haar eigendom te Oostende geschonken aan Mgr. Patrick FENTON, St Thomas, Fulham, Londen. Deze wilde het huis aan de bisschop van Brugge schenken op voorwaarde 1) dat het huis mocht bewoond worden door de bedienaar van de Capucijnenkerk, 2) dat de grote plaats, die als private kapel werd gebruikt, als openbare kapel zou ingericht worden, 3) dat op elke eerste zaterdag van iedere maand, en ook op de verjaardagen van hun overlijden, de H. Mis er zou opgedragen worden tot ziellafenis van Mathieu UZIELLI en Thérèse BRASSEUR. Een geldsom is beschikbaar om in die missen te voorzien en ook om in die kapel een gedenksteen te plaatsen.

Het bisdom kon niet akkoord gaan met deze voorwaarden en drukte de wens uit deze eigendom liever aan de kerkfabriek van de grote kerk te geven. Een maand later liet het bisdom weten dat de toelating gegeven door bisschop FAICT, die bekomen was van de H. Stoel voor eeuwig, niet kon verlengd worden na de dood van mevrouw UZIELLI. Daarop liet Mgr. FENTON weten, als de kapel niet langer meer mocht bestaan, hij het huis zou laten afbreken en het terrein verkopen.

- (1) Wat hieronder volgt is geen diepgaande exhaustieve studie, maar het zijn slechts enkele aanwijzingen, die terloops werden genoteerd tijdens mijn opzoekingen over de geschiedenis van het O.L.V. College van Oostende, uit "De Zeewacht" en uit het archief van het bisdom Brugge, in 't bijzonder uit de Acta Episcoporum Brugensium.

UITSPRAKEN DOOR DE POLITIERECHTBANK VAN OOSTENDE IN 1864

door Ivan VAN HYFTE

Je hoort wel eens iemand schokschouderend beweren dat het gezag om zeep is. Rechtbanken kunnen de stapels dossiers niet altijd aan door overbelasting, de burger neemt soms zelf het recht in eigen hand en op kleinere schaal ondervindt het individu in zijn eigen leefsituatie hoe moeilijk een sanctioneren wordt doorgevoerd en hoe frustrerend het is te zien hoe een laakbaar feit wordt weggewuifd.

Geruisloos schuiven de grenzen van de tolerantie verder op.

Iedere tijd of eeuw weerspiegelt in zijn rechtspraak zijn maatschappelijke normen en criteria.

Zijn wij te laks of was de negentiende eeuw te streng ?

Aan de hand van een reeks veroordelingen uitgesproken in 1864 door de Oostendse politierechtbank wil ik aantonen dat bepaalde overtredingen waaraan de buurtbewoner ook nu aanstoot neemt (en waarbij hij soms machteloos tegenover staat) toen al de aandacht van de wetgever trokken.

Let op de "zware" vergrijpen, bedenk de waarde van het geld en herken de actualiteit van de feiten.

Uitspraak op 5 februari 1864

- om een paard te mennen aan te hoge snelheid :
6 frank boete of 2 dagen gevangenis
- om op de markt bedorven vlees uit te stallen :
5 frank boete of 1 dag gevangenis
- om schade te berokkenen aan andermans eigendom :
11 frank boete of 2 dagen gevangenis
- om valse gewichten te gebruiken :
20 frank boete of 8 dagen gevangenis
- om schade toe te brengen aan de haag van de "Jardin Leopold" :
1 dag gevangenis
- om vuilnis op de openbare weg te gooien :
1 frank boete of 1 dag gevangenis
- om te urineren tegen iemand anders eigendom :
6 frank boete of 2 dagen gevangenis

- voor het plegen van geweld en het uiten van beledigingen :
1 dag gevangenis
- om putten te ruimen zonder toestemming :
1 frank boete of 1 dag gevangenis
- voor lastertaal :
10 frank boete of 1 dag gevangenis
- om de verlichting van materialen op de openbare weg te verwaarlozen :
1 frank boete of 1 dag gevangenis
- om nachtelijk geluid :
11 frank boete of 3 dagen gevangenis

Uitspraak op 15 april 1864

- om het straatniveau te verlagen :
2 frank boete of 1 dag gevangenis
het binnen de 14 dagen in zijn oorspronkelijke
staat te herstellen
- om zijn stoep vóór zijn huis niet te herstellen :
1 frank boete of 1 dag gevangenis

Uitspraak op 11 november 1864

- voor overtreding op het reglement van de prostitutie:
5 frank boete of 1 dag gevangenis
- om zijn rijtuig 's avonds niet te verlichten :
1 frank boete of 1 dag gevangenis
- om op strooptocht te gaan :
2 frank boete of 1 dag gevangenis
- voor overtreding op het reglement betreffende sluiting van herbergen :
3 frank boete of 1 dag gevangenis

SCHRIJVERS AAN ZEE (10)

door Emiel SMISSAERT

Hubert Lampo (°1920) voelt zich prima aan de kust :

De vakantiesfeer aan zee heb ik steeds prettig gevonden; ik ervoer haar (vooral vroeger) als een soort van surrealistisch klimaat. Als knaap was ik er steeds verbijsterd door het aantal mooie mevrouwen, die zich misschien voor een deeltje hebben afgekleurd op mijn latere romanheldinnen. Nog duidelijk herinner ik mij de overweldigende indruk die, als kind nochtans, het parfum van zo'n fraaie jongedame op mij maakte, zulks op een zonnige voormiddag op de dijk in De Panne. Zulke olfactieve indrukken zijn een rol in mijn boeken blijven spelen !

Hubert Lampo kwam ook graag in Oostduinkerke, waar leden van zijn schoonfamilie een flat hadden. Oostende is hem evenmin onbekend : deze stad is voor hem in de eerste plaats de uitvaarthaven naar Engeland, "die een grote rol in mijn werk speelt". Af en toe kwam hij, vooral dan om professionele redenen, naar de Koningin der Bad-

steden; was het niet in zijn functie van inspecteur der openbare bibliotheken, dan als schrijver en als journalist ter gelegenheid van kunsttentoonstellingen. En als er Dagen van de Vlaamse Gids plaats hebben, komt Hubert Lampo die wel eens bijwonen (77).

Hugo Raes (°1929) voelt zich eigenlijk :

een "man van de zee". (...). Het was oorspronkelijk ook mijn ambitie te gaan "varen", maar gebrek aan werkgelegenheid in die sektor in de jaren vijftig-vijfenvijftig, gaf een andere wending aan mijn leven. Later kochten wij dan een kleine, open zeilboot van vier meter en daarmee hebben wij vele zee-avonturen beleefd, ook aan onze kust. Nog later hadden wij een zeven meter lange kajuitzeilboot waar wij o.a. op de Waddenzee een hachelijk avontuur mee beleefden in onverwacht opgekomen zwaar weer. Vier jaar na de aanschaf daarvan kochten wij een echt zeewaardige Engelse zeilboot (Westerley Centaur) en zeilden hem in sneeuw en vriesweer over - eind maart - van Southampton naar Calais. Vijf jaar lang hebben wij ermee intens gezeild op zee en ook vaak in de Vlaamse kusthavens gelegen waar wij genoten van de heerlijke zeevruchten (stalletjes en terrassen, winkels en restaurants). Vijf jaar later kochten wij een tweedehandse negen meter motorsailor die wij na vier jaar van de hand moesten doen wegens de crisis plus zeilmoeheid van mijn vrouw plus pijnen in de handen en armen van mij. Ooit hoop ik weer een kleinere zeilboot (oude) te kopen van 6,5-7 meter en er weer vaak mee naar de Belgische kust te varen. Misschien volgend jaar (=1898) ?... (78).

Maria Rosseels (°1916) daarentegen verklaart, dat de Belgische kust (en overigens de zee in het algemeen) nooit een rol in haar leven gespeeld heeft, noch haar literair werk beïnvloed. "Vanzelfsprekend vind ik de zee - én de oceanen - iets overweldigends; maar, als het op vakantie aankomt, voel ik mij, als échte Kempenaar, meer thuis in bossen en weiden. Als ik kinderen had gehad, zou het natuurlijk anders liggen; ik kan mij, voor kinderen, geen idealer vakantie-oord voorstellen dan onze kust" (79).

Ward Ruyslinck (°1929) is, vooral als kind, vaak aan zee geweest, waar hij samen met een inmiddels overleden suikertante zorgeloze vakanties doorbracht (80). Het gedicht Op een ezel aan zee (81) herinnert aan één van die dagen, doorgebracht ergens aan de Belgische kust. "Toen (...) werd ik bevreesd door haar gehesen/ op een blinde, hese ezel/ en langs de zandkastelen/ en de mosselkrekens rondgereden (...)". Een paar foto's zijn uit die periode bewaard gebleven en gepubliceerd geworden (82).

Ook als volwassene ben ik af en toe, hoewel minder regelmatig, aan zee geweest. In juni 1957 verbleef ik als spreker op de Dagen van de Vlaamse Gids te Oostduinkerke. Dit literair week-end inspireerde me tot het verhaal Dicht bij het water, dat in 1959 in de verhalenbundel De Madonna met de buil werd opgenomen. Voorts speelt in de roman Wurgtechnieken (1979) de badplaats Knokke-Heist als decor een belangrijke rol (83).

Clem Schouwenaars (°1932) daarentegen verafschuwt de Belgische

kust. Wel heeft hij gedurende ruim vijftien jaar gewoond in de Westhoek.

(...), maar dan in functie van de vlakte - de weerslag daarvan is het duidelijkst te vinden in mijn roman De Seizoenen - en zeker niet in functie van de zee. In mijn prille jeugd heb ik daar nog wel eens een vakantie doorgebracht, in Koksijde, maar dat was dan in de tijd toen je de golven nog niet schuwde uit angst voor besmetting, en toen je nog geen oog had, als kind, voor de lelijkste dijk-bebouwing van Europa. Mocht de kust in mijn werk ooit aan bod komen, dan zal het aspect daarvan alleszins negatief uitvallen (84).

In zijn uitvoerige, knap geschreven en gecomponeerde romancyclus Emily Beyns laat Schouwenaars het gezin van notaris Maurice Lande en hoofdfiguur Emily Beyns een zomervakantie doorbrengen te Oostende. De kuststad wordt er ronduit afgekraakt (85) :

Ostende reine des plages. Wie deze uitdrukking nog durft gebruiken, bewijst op zijn minst dat hij geen al te hoge dunk heeft - om het zacht uit te drukken - over het vrouwelijk element in de dynastie. Tenzij men bereid is grauwe aftakeling te idealiseren en zich te dwingen tot een houding van traditionele eerbied, die men de hoge leeftijd verschuldigd zou zijn. Ook al gaat daar geen wijsheid van uit, doch slechts een zielige blindheid voor het manifest feit dat de jeugdige aantrekkelijkheid al heel lang geleden voorgoed vergaan is. Een verkalkte en versteende legende. Een stad met deerniswekkende pretentie. Weggeschoven tot aan de uiterste rand van de provincie. Een stad van weggeworpen frietzakken en hondedrollen. Van verlopen matrones en vechtende Engelsen. Een stad, waar men de nabijheid van de zee niet vermoed.

Paul Snoek (°1933-1981), pseudoniem van Edmond Schietekat, was gedurende twee jaren gevestigd te Nieuwpoort-Bad, van 1966 tot 1968. In deze tijdspanne ontstond de dichtbundel De zwarte muze (1967). Heel wat later had te Oostende de eerste ontmoeting plaats tussen Snoek en zijn toekomstige, tweede echtgenote Martine Laroye. Tot in april 1976 heeft de dichter te Oostende geleefd en gewoond in de Christinastraat; zijn stamkroeg was de Jamaïque, gelegen aan de Oosthelling van het Kursaal. Het ging Paul Snoek al een hele tijd niet voor de wind en hij was heel blij, dat dokter Alexander hem aan een baan hielp in het Zeepreventorium in De Haan. Maar ook daar hield hij, de onstandvastige, het niet lang uit : na één jaar, in april 1977, nam Paul Snoek zelf ontslag uit deze betrekking.

Over het leven van Piet van Aken (1920-1984) is niet bijster veel geweten. In de naoorlogse periode was hij even veelbelovend, gekend en gevierd als L.P. Boon, Hubert Lampo, Johan Daisne. Ja, hij dééd ook weinig om beter bekend te geraken bij het "grote publiek" : hij stond zelden interviews toe en beantwoordde vragen bij voorkeur schriftelijk. Wél bestaat, gelukkig, een TV-portret dat Joos Florquin opgenomen heeft voor de welbekende reeks Ten huize van... (deel 15, 1979). Hoewel Van Aken in zijn romans en verhalen ver-

schillende

decors heeft gekozen (met een voorkeur voor de Rupelstreek) en uiteenlopende onderwerpen behandeld heeft (een uitzonderingspositie neemt hierin zijn bekende roman De blinde spiegel uit 1981 in), vertoont zijn proza een zeldzame samenhang, concludeert Dr. Anne Marie Musschoot in een studieschets van Van Aken's werk en betekenis. "Hij portretteerde bij voorkeur de 'gewone' mens en zag diens problemen op algemeen menselijk vlak. Zijn visie wordt gekenmerkt door een nadrukkelijke sociale bewogenheid en een vrij somber determinisme" (86).

Één van de twee zonen, de gezaghebbende criticus Paul van Aken, gunt ons een uitvoerige blik op het leven van het gezin Piet van Aken aan de kust (87), een zeer menselijk portret van een publiciteitsschuwe schrijver :

Ons gezin (vader, moeder, mijn twee jaar oudere broer en ik zelf) verbleef sedert de vroege jaren '50 zeer geregeld aan de Belgische kust. De eerste keer was dat nadat ik geopereerd was (amandelen), in 1953 of 1954. Wij gingen altijd naar Blankenberge, waar we in hotel "Floréal" of "Germinal" verbleven, uiteraard zou ik haast zeggen, want als vakbondbediende en redacteur van De Werker (het blad van het ABVV) was dat de aangewezen plaats voor de vakantie. Wij verbleven dan in de zomermaanden zo'n twee à drie weken in deze kustplaats en deden er niets anders dan naar het strand te kuieren of in de straten rondlopen, en 's avonds voor de dagelijkse wandeling op de dijk. Ik veronderstel dat mijn vader dat graag deed, aangezien wij ieder jaar (of toch ongeveer) teruggingen, maar op zijn literair werk van die jaren (Het Begeren, Klinkaart) heeft dat geen enkele invloed uitgeoefend. Ongetwijfeld was hij onder de indruk van de zee, hij kon immers lang en intens staan turen naar het water en de golfslag en als gewezen sportman waagde hij zich ook wel eens in de zee, die toen nog niet door olievlekken geteisterd werd, hoogstens door een kwalenplaag. Als jongeman had hij de kust immers reeds leren kennen via de socialistische beweging, waar zijn moeder ("moeder Sinna" zoals ze werd genoemd) zowat de rol van monitrice speelde, een voor die tijd toch vooruitstrevende functie.

Wij zijn uiteraard niet altijd naar Blankenberge blijven gaan. In de jaren zestig ontpopten wij ons als dagjesmensen, die de zondag naar de kust reden, urenlange files trotseerden om toch een plaatsje in de duinen te veroveren. Wij reden dan Blankenberge voorbij en installeerden ons in Wenduine, waar wij zogoed als een vaste honk in het zand hadden. De boterhammen smaakten er bijzonder lekker. Op de terugreis deden we Blankenberge wél aan : wij wandelden langs de yachthaven (mijn vader verkoos de vissersschuiten boven de gesofisticeerde vaartuigen van de oude en nieuwe rijken) en aten dan steevast een ijs(je) in de cremerie "Au bouquet romain", waar hij ofwel het huisgerecht ofwel de zogenaamde cantaloup verkoos.

Een tijdje zijn wij ook naar Zeebrugge geweest, dat toen nog niet verloederd werd door terminals

allerhande en dat zelfs nog niet ontdekt was door het toerisme of de nijverheid. Wij bezochten er vrienden en ik herinner me die dagen als de vervelendste uit mijn jeugd. Alleen de wandelingen op het strand zijn me bijgebleven. Op het einde van de jaren zestig had mijn vader een filmcamera gekocht en als verstokte cinefiel zag hij in de zee en de aanspoelende dingen allerlei ingrediënten uit avonturen- en griezelfilms. Dus moet de zee toch een onweerstaanbare aantrekkingskracht op hem hebben uitgeoefend. In ons dialect heette zij "eindelijk" te zijn, wat zoiets betekent als "afschrikwekkend", "grijselijk", maar tegelijk toch "fascinerend" en "attractief". De kunstenaar als boetseerder van paradoxen kwam dan in hem boven.

Tot de vaste uitstappen, telkens als we aan de kust waren, behoorde het bezoek aan Oostende, waar wij de zeedijk op en af wandelden. Een hooggeplaatst collega van mijn vader bezat daar een flat en soms gingen we er op bezoek. In hetzelfde gebouw verbleef Louis Major, mijn vaders rechtstreekse baas (...). En merkwaardig genoeg, als u de slotbladzijden van De Goddemaers er op naleest, dan vindt u daar de beschrijving van een man die vanuit zijn flat over de zee uitkijkt. Het is een van de weinige "marines" in het werk van mijn vader, maar het is bijzonder relevant : dat moet hem getroffen hebben, dat gevoel van eenzaamheid dat je bij het water overvalt en waar je toch toe aangetrokken wordt. Maar daarover spreken deed hij nooit, hij verwerkte zijn indrukken en gevoelens in stilte. Voor ons was hij dan een vader die met zijn kinderen speelde, later, toen wij te oud om te spelen waren geworden, die met zijn vrouw wandelde of zich met haar liet fotograferen. Het behoeft dan ook geen betoog dat de fotoalbums uitpuilen van de kiekjes van de kust, van Het Zoute (waar mijn moeder graag de etalages bekeek) tot Nieuwpoort (de vissershaven) of verder, Adinkerke, De Panne. Schelpen rapen behoorde tot de favoriete bezigheden, iets wat hij veel, veel later nog deed, maar dan voor zijn kippen.

-
- (77) Brief Hubert Lampo d.d. 20 mei 1988.
(78) Brief Hugo Raes d.d. 13 juni 1989.
(79) Brief Maria Rosseels d.d. 23 mei 1988.
(80) Brief Ward Ruyslinck d.d. 23 mei 1988.
(81) W. Ruyslinck : Hunkerend gevangen (Baarn : De Prom, 1988), p. 27.
(82) G. Durnez : Vlaamse schrijvers : vijfentwintig portretten (Antwerpen, 1982), p. 37. Op deze foto berijdt Ruyslinck een pony en niet de ezel uit zijn gedicht. De brochure Een introductie tot Ward Ruyslinck (1983) drukt een andere foto af : Vakantie aan zee met tante.
(83) Brief W. Ruyslinck d.d. 23 mei 1988.
(84) Brief Clem Schouwenaars d.d. 22 juni 1988.
(85) C. Schouwenaars : Emily Beyns, of Het Heilig zwijgen (3de druk. Antwerpen, 1988), p. 663.
(86) A.M. Musschoot : Piet van Aken, in : "Boekengids", nr. 3, maart 1988.
(87) Brief Paul van Aken d.d. 29 mei 1988.

OPGENOMEN MUZIEK EN LIED UIT OOSTENDE EN OMGEVING

COLLECTIE OSTENDIANA (19)

Stedelijke Openbare Bibliotheek

door Robert LEROY

T.C. MATIC

Freckleface - Tjens Couter - T.C. Matic - Arno

Uit de bluesgroep Freckleface (A. Hintjens, P. Decoutere, Jean Lamote, Paul Vandecasteele) ontstond midden jaren 70 de hardrock-groep Tjens-Couter. De twee delen uit de namen Arno Hintjens en Paul Decoutere. Traden op met o.a. Karel Bogard te Bilzen. Tussen 1975 en 1978 brengen ze verschillende singles en een LP uit. Treden dan op onder de naam Tjens-Couter en T.C. Band. In 1980 bestaat de groep uit A. Hintjens, vocaal; P. Decoutere, gitaar; Fernand Baelen, bass; Rudy Cloet, drums en Serge Feys, toetsenman.

In datzelfde jaar wordt het T.C. Matic, bestaande uit : Serge Feys, Ferre Balls, Arno, R. Cloet en Jean-Marie Aerts in vervanging van P. Decoutere. Ze gaan de New Wave toer op, wat zij echter White Rhythm noemen : muziek of ritme van het Westen. In 1980 zijn ze te horen op Ostend Rock Festival te Zandvoorde. Treden in 1981 op tijdens het Rockfestival van Torhout-Werchter en verder in binnen- en buitenland : o.a. te New-York in 1985, te Parijs in 1986. Voorjaar 1986 : bericht in de kranten : "Failliet van de Belgische Rock, T.C. Matic stopt ermee" !

Arno (de paus van de Belgische Rock !) gaat solo, vanaf juni 1986 evenwel, begeleid door enkele ex-T.C. Matic-leden. Vooraf werden een solo LP en singel uitgegeven. Arno is de ster in de Belgische film "Skin", uitgebracht in 1986-87.

Bron : documentatie Stadsbibliotheek.

- 1° T.C. Matic : Bye bye till the next time : L'union fait la force; With you; Stop rock; The Parrot brigade; I'm not like that; Give them a leader; Viva boema; O la la la; Pitié pour lui. Eigen compositie en tekst door T.C. Matic = Arno Hintjens, vocaal; Jean Marie Aerts, gitaar, productie; Ferre Baelen, bass; Serge Feys, keyboards; Rudy Cloet; drums. Opgenomen in ICP studios te Brussel, zomer 1981. Parsley productions PP 005; 1LP.
- 2° Oh la la; Still on the loose. T.C. Matic, vocaal en instrumentaal. Parsley Prod. 003; 1 single (uitgave 1982).
- 3° L'Apache : Middel class and bleu eyes; Que passa; Touch me; Rip off popoff; Mon ami Louis; Just another joke; Le Java; I'm not gonna listen; Les Zazous; Stay scared stay alive; La bas. T.C. Matic, vocaal en instrumentaal, compositie en tekst. EMI 1A 064-19139; 1LP (uitgave 1982).
- 4° Choco : If you wanna dance, dance if you don't, don't; Ha ha; L'amour n'est pas avec moi; Arrividerci solo; Living on my instinct; Call me up; Putain, putain; Being somebody else; They never make you laugh. T.C. Matic, compositie en tekst, vocaal en instrumentaal. Spelen mee met T.C. Matic : J. Loko, F. Feys, F. Deleersnijder, D. Demeulemeester. Opgenomen in ICP studios Brussel. EMI 1A 064-1191671; 1LP (uitgave 1983).

- 5° Yé Yé : Cook me; Who's that girl; Act like a dog; Chi boem; Elle adore le noir pour sortir le soir; Pauvre con; Fed my dreams; Let me out; I'm a man; Get wet.
T.C. Matic, compositie en tekst, vocaal en instrumentaal. Met Michael Peet, bass en met C. Joris, G. Kaz. Lux, J. Bellmartin. Opgenomen in ICP studios Brussel.
EMI 1A 064-1192071; 1LP (uitgave 1985).
- 6° Elle adore le noir pour sortir le soir; Act like a dog.
T.C. MATIC.
EMI 1A 006-1192087; 1 single (uitgave 1985).
- 7° The best of T.C. Matic : Oh la la; Bye bye till the next time; Willie Willie; Le java; Middle class and blue eyes; Putain putain; Ugh ugh; Chi boem; Elle adore le noir.
T.C. Matic, compositie en tekst, vocaal en instrumentaal.
EMI 1A 064-1192271; 1LP (uitgave 1986).

THUNDERDOG

Zandvoordse rockgroep bestaande uit : Henk Deprez (gitaar), Stefaan Dumarey (bass), Patrick Degrieck (zang), Dimitri Willems (drums) en Georges Hindereijckx (gitaar). De groep ontstond in het begin van 1988 op initiatief van H. Deprez en Mark Fontaine. Zij spelen eigen werk.

Bron : Documentatie Stadsbibliotheek.

- 1° Shotgun; Take my hand.
Thunderdog : zang en instrumentaal.
Meyns records Brugge; 1 single (uitgave 1989).

TJENS-COUTER (zie ook T.C. Matic)

- 1° Saturday night queen; Sittin' in the park van A. Hintjens-P. Decoutere.
Tjens, vocaal, harmonica; Couter, vocaal, gitaar, e.a.
Dwarf 4C 006-96948; 1 single (uitgave 1975).
- 2° The javatrot; Asking myself all day van A. Hintjens-P. Decoutere
Dwarf 4C 006-97673; 1 single (uitgave 1976).
- 3° Who cares : You give me reason to live; Little red rooster; Sometimes I wonder; Martha; Sittin' in the park; Asking myself all day; I'm on my way; Baby make me feel alright; Long long time ago; The javatrot van A. Hintjens-P. Decoutere (behalve 2).
A. Tjens, vocaal, harmonica; P. Couter, vocaal, gitaar; met A. "Claxon" Boast, gitaar, claxon; K. Bogard, piano, klarinet, mandoline; Jacky Eddyn, saxofoon; W. Stes, gitaar; M. Van Herzele, drums; E. Delaruye, drums, e.a.
Opgenomen in Morgan studios Brussel op 20 maart 1976 en 13 augustus 1975.
Dwarf 4C 062-97672; 1LP (uitgave 1976).
- 4° Honey bee; The milkcow van A. Hintjens-P. Decoutere.
Tjens-Couter, vocaal en instrumentaal, e.a.
Opgenomen in Morgan studios Brussel.
Bestseller 4B 006-23670; 1 single (uitgave 1977).
- 5° Walking the dog van Rufus Thomas. Forget the rest, take the best van A. Hintjens-P. Decoutere.
Tjens-Couter, voc. en instrum.; met T.C. Band.
Opgenomen in Shiva studios.
Bestseller 4B 006-23776; 1 single (uitgave 1978).

- 6° Plat du jour; It's raining; I can dance; I got to keep; The milkcow; I wish; Yeah yeah; Gimme what I need; Phinky tutti frutti; I'm alright; It's very painfull van A. Tjens-P. Decoutere: Tjens-Couter, voc. en instrum., productie; met T.C. Band. IBC 4B 064-23820; 1LP + tekst (uitgave 1978).
- 7° Gimme what I need; In my eye van A. Hintjens-P. Decoutere. Tjens-Couter, voc. en instrum. Bestseller 4B 006-23698; single (uitgave 1979).

Le TRIO'S

Le Trio's was een restaurant aan de Van Iseghemlaan 60.

- 1° Le Trio's; Aie, tu sens l'ail, van G. Bastogne-D. Bee. Gezongen; met orkest Willy Mortier. 1001; 1 single.
- 2° Il y a Le Trio's; On boit pour oublier. Gezongen, met koor en orkest. 5001; 1 single.

Melvin TURNER (Blankenberge).

- 1° Blankenberge in winter. Stay with me. Melvin Turner, zang met begeleiding. I.R.C. 7032; 1 single.

Willy VANBAVINCKHOVE

Geboren te Oostende op 11 januari 1966. Deze jonge zanger, van het café de Drie Stepjes (Torhoutsesteenweg), zingt bijna elk weekend op bals of huwelijksfeesten in gans het land, op het lichtschip Westhinder en Oostendse braderies.

Bron : persoonlijke mededeling; De Zeewacht 5/2/1988.

- 1° Marianne; Kus me vlug. M. Vanbavinckhove, zang; met The Rangers. Carrere 82008; 1 single (uitgave Maeva 1982/1983).
- 2° Willy Vanbavinckhove sings his favourite songs : What's another year; Las Vegas; Mama; She wears my ring; Mexico; My way; Moon river; Maria Helena; De glimlach van een kind; Love is all; Chiantielielied; Green green grass of home. M. Vanbavinckhove, zang; met begeleiding van E. Aelbrecht, keyboards en arrang.; D. Aelbrecht, bass; P. Vandenberghe, gitaar; D. De Coninck, drums. Productie Luc Caals. Monopole 0255/1023; 1LP (uitgave 198?).
- 3° Mexico. Chiantielielied. Big Willy Chill, zang; met begeleiding. Monopole S2501; 1 single (uitgave 1987).
- 4° Eerste kus, eerste liefde. Smoke gets in your eyes. W. Vanbavinckhove, zang; met begeleiding. SPM 8821; 1 single (uitgave 1988).
- 5° Leven; Pardonnez-moi. W. Vanbavinckhove, zang met The Rangers. Ranger 1001; 1 single.

Johan VANDENBERGHE (Koksijde)

Afkomstig van Pervijze. Trad eerder op met W. Vermandere en Djoos Uyttendaele.

1° Liedjes van mien voe joen : Maria Magdalena; Berta Trees; Sinte Pieter; Tante Treeze's huzetje; Voor Djoos; De krekkel en de mier; Tiene; Moeder; Trio; Mijn dorp; 't Zwijn; Sint-Antonius van J. Vandenberghe-G. Desimpelaere.

J. Vandenberghe, zang; met ensemble.

Dureco Benelux 88.068; 1LP (uitgave 1983).

2° Westhoekjes : Geen tied; Sinte Kruis; Metje Lieze; Lientje Ameloot; Lente; Bernardo; Het huwelijk; Krisieslied; Iezeland; Sif de koster; Vrede; Kommeerderie.

J. Vandenberghe, tekst, muziek, zang; met begeleiding.

Dureco Benelux 88111; 1LP (uitgave 1985).

Jetty VAN EYCK (zie ook : Georgette)

1° We dansten Charleston; Ik hou van mijn straatje, van Bert Gevaert en Jo Deensen.

Jetty Van Eyck, zang met muzikale begeleiding.

Monopole S 2531; 1 single (uitgave 1987).

2° Zorgen voor later; Met een veertje op mijn hoed, van J. Deensen en B. Gevaert.

Jetty Van Eyck, zang met begeleiding.

Monopole S2530, 1 single (uitgave 1987).

Marco VAN HEYST (Knokke-Heist)

1° Rosaline; Stand by; In Zeebrugge; Coudekercke; De windroos; Sluis bij de zee; Jan-Marc; Julie Johnson; De vuren van 't Zwin; Aan jou (Sea gem B.P.C°); Al mijn kansen; Dame uit Dame.

Marc Van Heyst, zang, fluit, harmonica, muziek en tekst; met begeleiding van B. Dartch, drums en perc.; Sylvain Van Holmen, arrangem. en productie, koor, gitaar en perc.; K. Mulligan, gitaar; P. Van Dormael, gitaar; Y. Desouter, gitaar; S. Ghazarian, altviool; G. Stroobant, banjo.

EMI 4C 064-23600; 1LP + tekst (uitgave 1976).

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (13)

door Aimé SMISSAERT

Donderdag 29 Oktober -

VIJFTIENDE DAG DER BEZETTING

Deze nacht vreesde men een weinig. Geen kanongebulder werd gehoord, doch zulks is misschien te wijten aan de verandering van den wind, die thans uit zuid-oostelijke richting komt.

Van den ganschen dag hoorde men hier niet het minste geschot; daarentegen, vrienden, die in den morgen een uitstapken hadden gedaan tot aan de Leffingsche kalsijde, hoorden duidelijk kanongebulder, dat van uit zee kwam. Zij bemerkten ook eenen Duitschen vastliggende ballon, daaromtrent tusschen Zevecote en Zande.

Deze morgen, rond zes en een kwart ure gaf het muziek der mariniers eene serenade voor het Hôtel de la Couronne, ter gelegenheid van het naamfeest van een bevelhebber. 's Avonds zal er een ferme smulpartij zijn : smullen, drinken, rooken, die mannen kennen dat goed !

Vandaag is het de eerste marktdag op zijn Duitsch. De boeren en

kooplieden, die hunne waren op de markt te koop bieden, moeten vergezeld zijn van den burgemeester hunner woonplaats of diens afgeveerdigde... Geen boeren of kooplieden te zien op de Grootte Markt; er zijn er wel in stad, doch alles wat ze mede hadden, verkochten z'aan de voortverkoopers - en alléén deze laatste zijn op de Markt te zien. Ook eenige boerinnen, en deze zijn, men kan het wel denken, uitermate welkom ! Immers, boter is er niet veel meer te krijgen. De prijs is nochtans niet te hoog : 2.80 ₣ per kilo. Wat de prijs der groensels betreft deze is hooger dan andere jaren op hetzelfde tijdstip (25 centiem voor een bond selderij, anders 10 c.; een bond wortels voor een kluite, vroeger twee bonden voor hetzelfde geld; 3 rapen voor een dikken, anders 5 of 6; een kluite voor een staaltje paret, anders een halve kluite, twee kluiten voor een kooltje, vroeger een en zelfs een halve kluite, enz.). Op de Vleeschmarkt zijn de gewone kramen open. Het vleesch begint schaarsch te worden, en natuurlijk is het zeer duur.

Petrol is er in stad niet meer te bekomen. Er waren nog eenige vaten voorhanden bij M. Leon DELANNOY, doch zij zijn door den vijand in beslag genomen. Bij M. Charles TAVERNIER, hebben gister de duitschers 2 vaten petrol, de 2 laatste, uitgehaald en aan de gebuurs wijs gemaakt dat zij ze in 't klein gingen verkoopen om drie ure, duitsche tijd. Feitelijk rond een en half ure, Belgische tijd, verkochten z'eenige liters aan 30 centiem de liter, doch 't was gauw uit met verkoopen : andere duitschers kwamen bij en zegden dat de petrol moest dienen voor hun volk.

Een nieuwe plakbrief is uitgehangen, geteekend VON BERNUTH, onze plaatskommandant, die geerne oesters en kreeften verorbert, en die ons de melding laat dat er redens bestaan om te denken dat er hier te Oostende zich Belgische soldaten bevinden, in burgers verkleed. Zij worden verzocht zich in de eerste weken van November aan te bieden op de Kommandantur; die het niet doen zullen vervolgd worden met al de strengheid der oorlogswetten.

Wat de duitschers bezig zijn met uit te steken in de havengeul en aan de staketsels, kan niemand te weet komen. Sedert eenige dagen liggen zuigers van M.H. SMITH-VALCKE in de havengeul aan 't uitbaggeren; het uitgebaggerde slijk wordt neergestort voor de de Meysluis. Het stoomsloepje van M. SMIS vaart schier onophoudelijk van den eenen kant der haven naar den anderen. Men hoort sedert 2 dagen, in de richting van het staketsel, niets anders dan kloppen en timmeren. Grootte hoeveelheden hout werden langs daar gedaan; draden werden gespannen. Men denkt dat de platkoppen bezig zijn met eene vlotbrug, over de havengeul, te leggen. Men vreest ook dat ze bezig zijn met de staketsels te ondermijnen.

Wij herhalen 't : het is moeilijk om te weet te komen wat er eigenlijk gebeurt : op den Zeedijk geraakt men niet, de rampen zijn afgespannen tot aan de Van Iseghemlaan; langs den kant der Kapellestraat kan men onmogelijk op en de Visscherskaai is afgespannen op de hoogte der Cirkelstraat. Over het gebouw van den Reddingsdienst (onder 't volk Permanencie genaamd) staat sedert gister morgend een 6 tal ledige tramrijtuigen, men heeft er thans eenige rijtuigen en een open kolenwagen aan toegevoegd. Waarom ? dat weet de pruis !

In de Buchareststraat, rechtover den uitgang van het Hôtel du Phare, staan 3 duitsche mortieren (obusiers). Op den hoek dezer straat en der Van Iseghemlaan, eigenlijk tusschen het Hôtel du Casino en de Villa Nérée, is men bezig met de straat open te breken om er die kanonnen te plaatsen.

Deze nacht en deze morgen is het een onophoudelijk heen en weerloop van troepen geweest : o.a. zijn ruim 500 Duitschers van de richting van Ghistel afgekomen; ook nog groote benden soldaten, kanonnen met zich hebbende, zijn opgetrokken in de richtingen van den Haan-aan-Zee. Men bevestigt ons dat rond de 500 Duitschers tussen Vlissegheem en den Haan-aan-Zee liggen.

De plakbrief van den heer Burgemeester, de bevolking aanzettend de verrekijkers af te leveren ten Stadhuize, is overal met wit papier overplakt.

Van 3 1/2 tot 4 1/2 ure geven de mariniers andermaal een concert op de Groote Markt.

Rond hetzelfde uur worden 6 Fransche en 5 burgers (waaronder een ouderling van rond de 70 jaar, een jongeling, wonende op de wijk "Hazegras", en een ander op de wijk "de Weie" te Steene) gevangen binnengebracht.

Een weinig na 5 ure komen op den hoek der Van Iseghemlaan en St Petersburgstraat 2 Duitsche autos in botsing. Uit een der 2 worden 2 officieren geslingerd en komen tegen de straatsteenen terecht. Zij verroerden noch vin noch vlerk meer en werden voor dood opgenomen.

Rond hetzelfde uur trekken 5 groote automobiels, van die soort locomobiels door de Duitschers gebruikt om hunne kanonnen voort te trekken, in de richting van Middelkerke op. Een Duitscher verklaart ons dat zij hunne zware kanonnen gaan halen, daar het toch onmogelijk is door Nieuwpoort heen te dringen. Zij zullen, zegt hij, trachten langs eenen anderen weg Duinkerke te bereiken. Zij zullen echter te Oostende een garnizoen laten.

Mr STORCK, handelaar in schoenen, Weststraat alhier, had van de Duitsche Kommandantur een vrijgeleide, heen en terug, bekomen om zijne vrouw en zijn kinderen naar Knocke over te brengen. De reis geschiedde in rijtuig. Deze morgen, met hetzelfde rijtuig terugkerende, ontmoette Mr STORCK langs de baan Mr Victor SCHRAMME, prokureur des Konings te Dendermonde en zoon van den welgekenden Oostenschen geneesheer. Mr SCHRAMME vroeg hem eene plaats in zijn rijtuig, hetgene hem geredelijk toegestaan werd. Mr SCHRAMME zegde aan Mr STORCK, te voet van Sluis te komen en niet meer voort te kunnen geraken tengevolge van hevige pijn in de voeten. Hij wilde zijne ouders te Oostende een bezoek brengen.

Op de hoogte van den Haan-aan-Zee was een admiraal bezig met twee Duitsche regimenten, die naar Heyst trokken, in oogenschouw te nemen. De admiraal, het rijtuig van Mr STORCK bemerkend, bevoel een officier het rijtuig tegen te houden en MM. SCHRAMME en STORCK gevankelijk naar Oostende over te brengen. Beide heeren moesten afstappen en werden Oostendewaarts gebracht, onder het geleide van Duitsche soldaten. Het rijtuig, geleid door een platkop, volgde hen op de hielen.

Onderweg, langs de koninklijke baan Oostende-Blankenberghe, werd een verdacht gerucht gehoord in een struikboschje. Soldaten gingen zien en vonden er een pensjager die een haas kwam te stroopen. De pensjager en zijn haas werden eveneens medegeleid.

Op de hoogte van het militair hospitaal ontmoette de troep eene bende Duitsche soldaten, die Blankenberghewaarts trokken. Zij riepen tot hunne kameraden : "Zijn uwe bajonetten niet scherp genoeg meer om die gasten af te maken ?"

Gelukkiglijk voor de gevangenen hieven hunne geleiders de schouders op en vervorderden zij hunne weg.

Aan het Hôtel de la Couronne gekomen, hield de troep halt en moesten onze 3 Belgen twee uren lang wachten tot de bevelhebber, die over hun lot moest beslissen, gedaan had met eten.

De pensjager werd de eerste ondervraagd : hij haalde den haas uit zijn zak en lei uit dat hij toch moest eten. De bevelhebber schoot in eenen homerischen lach en met eenen "guten appetit" werd onze man wandelen gezonden. Op vertoon van zijn vrijgeleide werd M. STORCK eveneens onmiddellijk losgelaten, doch M. SCHRAMME, die hoegenaamd geen geleidebrieven toonen kon, had het harder te verduren. Hij werd langdurig ondervraagd, doch werd ten slotte, ook op vrije voeten gesteld.

Vrijdag 30e Oktober -

ZESTIENDE DAG DER BEZETTING

Deze nacht, tamelijk hevig kanongebulder, bijzonderlijk tusschen 2 1/2 en 3 1/2 ure. 't Zijn de 9 of 10 kanonnen bij de "Avenue North" (1) geplaatst die dit gerucht gemaakt hebben - want, meer dan een gerucht was het niet : de platkoppen schoten op de Engelsche schepen, die zich zelfs niet geweerdigden te antwoorden.

De wind zit in het N.O. In stad hoort men geen kanongebulder, maar eens buiten stad, of zelfs in het Maria-Hendrikapark hoort men duidelijk grof geschut.

Natuurlijk is er geen visch op de vischmarkt.

Rond den noon worden twee krijgsgevangenen, een Fransche en een Belg, binnengebracht.

Op den Vuurtorenwijk, langs de duinen, zijn de Duitschers bezig met mitraljeuzen te plaatsen, en tusschen de duinen, langs de koninklijke baan brengen ze zware balken aan, denkkelijk met het gedacht daar kanonnen op te zetten.

Dicht bij het militair hospitaal bemerken wij de begraafplaats der Duitschers in dit hospitaal overleden. 22 liggen daar reeds in het zand der duinen den doodslaap te sluimeren.

Een der graven moet zeer onlangs, misschien deze morgen, gevuld zijn, want het opgedolven zand is nog versch ! Op schier al de graven, bloemen of bloempotten. Op ieder graf, een kruis; op een der graven, een helm met het opschrift "Graf von Schwerin"...

* * *

Een onzer vrienden, die deze namiddag het militair hospitaal bezocht, om er de troostmiddelen van onzen H. Godsdienst toe te dienen aan de gekwetste Belgen, vertelt dat er daar nog een 20 tal Belgen liggen, o.a. een daags te voren binnengebracht en tot hiertoe niet tot bezinning gekomen; een Bruggeling, die den neus en een gedeelte van zijn aangezicht kwijt is. De arme jongen ging aan 't krijschen toen onze vriend hem aansprak ! Er lag daar nog een ander Belg wien den rechter arm afgeschoten was. Onze vriend zou langer in het hospitaal gebleven zijn om onze brave jongens te troosten, doch een Duitsche geneesheer kwam bij en zegde hem

(1) Batterij later von Tirpitz genaamd door de Duitschers, maar beter onder de Oostendenaars gekend onder den naam van batterij Hamilton - naar de erbij gelegene hofstede gebruikt door Louis HAMILTON.

dat hij zonder bijzondere toelating van den overste niet meer binnen mocht !

* * *

In den loop van den namiddag beginnen we waarlijk te denken dat de Duitschers goesting hebben om er van door te trekken. Een trein werd geplaatst tusschen de statie en den 2n bassijn : peerden, voeder, valiezen, koffers, alles werd er in geladen. De tram van den Vuurtoren kon gedurende een uur niet door. Toen de trein vol geladen was, werd hij de statie binnengetrokken.

Over de brouwerij van M. Gabriel JEAN, waar de plezientreinen aankomen en de dieren bestemd voor het slachthuis, gelost worden, staan al de groote locomobielen, gereed om opgeladen te worden. In het O. L. V. College en in de stallen van de St Sebastiaan worden talrijke peerden, volledig gezadeld en geharnast, gestald; die peerden komen van het front. 146 karren met voorraad, eetwaren en zeker ook wel voorwerpen, wijnen enz. in Oostende gestolen, trekken voorbij Sas-Slijkens, de eene in de richting van Brugge, de andere in de richting van Oudenburg op. Ook langs de Conterdam vertrekken veel karren. Van den kant van den Vuurtoren komen 24 huzaren der dood afgereden en worden gestald in de slachthuizen CARBON. De mariniers, die in de school van de Wittenonnenstraat lagen, verlaten die, alles meenemende wat niet te heet of te zwaar is, en trekken eveneens de bruggen der de Smet de Naeyerlaan over, kort op de hielen gevolgd door een aantal karren en wagens en een 50 tal manschappen van het Rood Kruis. Verscheidene karren liggen vol met draagberries.

Tegen den avond kwamen een 20 tal wagens, gevolgd van een 100 tal ongezadelde peerden, van den kant van de Alfons Pieterslaan af en, over de Vander Sweepplaats, trokken ze naar het Sas op. Rond 8 1/2 ure, trokken door de Kapellestraat, in dezelfde richting, een 15 tal groote karren die gansch den namiddag in de Vlaanderenstraat hadden gestaan.

Terwijl al den eenen kant de Duitschers zich schijnen gereed te maken om de plaat te poetsen al den anderen kant toonen zij zich duivels benauwd van eenen gebeurlijken aanval der Engelschen, langs zee. De 3 mortieren, die gisteren in de Buchareststraat stonden, waren deze morgen geplaatst op het hoog van de ramp der Van Iseghemlaan. Van daar beheerschen ze de intreë der haven. Of ze nuttig werk zullen verrichten, dat is een ander paar mouwen.

De Duitschers hebben bij de brouwers van de stad 500 ledige bier-tonnen opgeëischt : zij zullen ze met zand vullen, ten einde aldus barrikaden te maken.

Zooals gewoonte zijn deze morgen een groot aantal gekwetsten per ijzerweg vertrokken. Zooals gewoonte ook maken zij plaats voor anderen - want van avond zijn eenige gekwetsten, waaronder een officier, binnengebracht in het Hôtel des Thermes.

Het Burgerlijk Hospitaal is opgepropt met Duitsche gekwetsten en in het militair hospitaal liggen er rond de vijfhonderd, waaronder een twintigtal Belgen.

Het ijzeren hekken aan de statie, kant der Vander Sweepplaats, is thans met hout afgezet, tot op eene hoogte van vier meters - zeker uit vrees dat de Oostendenaars zouden kunnen zien wat in de statie omgaat !

Een koerier, heden uit Kortrijk toegekomen, verhaalt dat het

middenpunt der Duitschers zich te Thourout bevindt, van waar dagelijks troepen gezonden worden in de richting van Kortrijk en in deze van Oostende. De vechtende troepen blijven niet langer dan drie dagen in 't vuur; dan worden zij door versche troepen vervangen. Thourout is bomvol met Duitse gekwetsten, en geregeld trekken ieder dag groote treinen met gewonden over Lichtervelde en Deinze naar Gent.

* * *

Op onze nuchtere maag kregen wij twee plakbrieven, uitgaande den eenen van admiraal von SCHRÖDER, bevelhebber der Zeekust, en den anderen van den amateur van oesters en kreeften, die in 't huis van M. Eduard JEAN mooi weêr maakt.

1e Plakbrief :

BEVEL VOOR HET VERKEER VAN DE INWONERS OP BELGISCH KUSTGEBIED

1° De volle vrijheid van verkeer wordt afgeschaft en het vertrek van de eene plaats naar de andere of het overgaan op onzijdig gebied moet eerst toegestaan worden door den aangestelden afdeelingsschikkingen onderworpen :

2° Het plaatselijk verkeer in de straten wordt aan de volgende schikkingen onderworpen :

a. Het betreden van het strand en van de strandstraten wordt verboden.

b. De huizen aan de strandstraten en de aanpalende huizen van de nevenstraten moeten ontruimd worden.

c. Het stratenverkeer eindigt 's avonds om 8 ure.

Op dit uur ook moeten alle winkels, drankhuizen enz. gesloten worden.

d. Iedere samenscholing in de straten ter gelegenheid van troepenmarschen, gevangenvoerbrenging en dergelijks wordt verboden. Men moet aanstonds gehoorzamen aan het bevel om uiteen te gaan.

e. Men moet alle huizen ontruimen welke tot militaire doeleinden zouden kunnen dienen.

3° Het wordt aan iederen burger verboden militaire veldarbeiders, batteries, enz. te naderen.

4° Ieder teeken van licht naar den zee kant heen wordt verboden.

5° Het postverkeer is gesloten. Er wordt aan iederen burger verboden op velo of in automobiel te rijden.

6° Ieder handeling die bijdraagt om aan den vijand bericht te geven over gelijk welke militaire maatregelen en iedere poging van dien aard zijn strafbaar.

7° Vuurwapens van alle soort moeten aanstonds op de kommandantur afgegeven worden, indien dit nog niet gedaan is geworden.

De afdeelingsschikkingen zullen zich welhaast door huiszoekingen van het uitvoeren van dit bevel overtuigen.

8° Alle personen die inbreuk maken op de hierboven gegeven verordeningen zullen aan het krijgsgerecht onderworpen worden.

Brugge, 28 Oktober 1914.

von SCHRÖDER
Admiraal

(wordt vervolgd)

door J.B. DREESEN

Onze tweede wandeling doorheen de Toponymie van 's Heerwoutermans Ambacht (1) gaat naar het 30ste Begin. Dit begin bevat het westelijk deel van de parochie Sinte-Catharina-West. De beschrijving ervan luidt als volgt :

"Beghinnende west noordt westwaert over vanden laetsten voor(seide) p(er)cheelen noordtwaert over den DYCWEGH, tusschen den DYCKWEGH ande zuudts(eide), STEREENVLIETKIN ande noordt(seide) metten westhe(nde) ande CLEENE ZYDELINGHE jehens tghesceet vanden ambochte ende metten oosthe(nde) anden GROOTEN SLUISVLIET e(nde) es tbeloop daer p(iet)e(r) DAENS e(nde) Aernoudts f(ilius) Adam ZWADDE beede inne wuenen).

vanden zuudtwesthe(nder) in"

Situieren we even de grenzen van dit gebied op een hedendaagse kaart.

NOORDWAART OVER DEN DYCWEGH. Den DYCWEGH was de baan die zuid van Oostende in oostelijke richting naar Bredene liep, en westelijk, langs de Nieuwen Oostendse Watergang tot Sinte-Catharina west om dan over de Steense Dijk te vervolgen tot Wilskerke en zelfs verder tot Nieuwpoort. Het gedeelte waarvan hier sprake is stemt praktisch overeen met het huidige tracé van de Prins Roselaan op Mariakerke.

TUSSEN DEN DYCWEGH AAN DE ZUIDZIJDE EN HET TERSTREEPVLIETKEN AAN DE NOORDZIJDE. De grens aan de noordzijde wordt gevormd door het TERSTREEPVLIETKIN. Door Dr. Ir. AMERYCKX werd het TERSTREEPVLIETKIN geïdentificeerd als het ALBERTUSGELEED (2). Dit geleed, waarvan enkel nog een klein deel bestaat aan de westzijde van de Duinkerke weg, werd volledig opgenomen in de bouwzone van de wijk Mariakerke. Dit geleed liep echter van de Steense Dijk naar de Derbylaan, kruiste daarna de Dilbeeklaan en de Groenendaallaan, bereikte aan de Spalaan haar dichtste naderingspunt tot de Nieuwpoortse Steenweg om vervolgens weer zuid te draaien en de Choqueelstraat en de Duinkerke weg te dwarsen, om ten noorden van de KRUISTHOFSTEDE te voorschijn te komen. Het TERSTREEPVLIETKIN is een overblijfsel van de kreek die vroeger het eiland TESTREEP of TERSTREEP van het vasteland scheidde.

MET HET WESTEINDE AAN DE CLEENE ZYDELINGHE. Een ZYDELINGHE was een zomerdijk die nog niet tot een volslagen zeedijk (winterdijk) was opgewerkt. De CLEENE ZYDELINGHE, die in dit gedeelte de scheiding vormde tussen 's Heerwoutermansambacht en Camerlinckxambacht (tghesceet vanden ambocht) liep vanaf PANNEVOXHOUCK (op de Steense Dijk) in westelijke richting om over de huidige Duinkerke weg, op de scheiding van Stene en Leffinge, noord te draaien ter hoogte van de huidige ingang van het vliegveld de Nieuwpoortse Steenweg te dwarsen om haaks op de huidige Zeedijk uit te komen, westelijk van de kerk van Mariakerke (Duinenkerkje).

MET HET OOSTEINDE AAN DE GROOTEN SLUISVLIET. De GROOTE SLUISVLIET, de afwateringsvliet van 's Heerenwoutermansambacht, was de basis van het huidige tracé van de Steense Dijk, en liep van de Ieperlee (vaart Plassendale-Nieuwpoort) te Snaaskerke naar de sluis van 's Heerwoutermansambacht te Mariakerke.

Vergelijken we de oppervlakte van het aldus bepaalde 30ste begin

op een moderne kaart dan komen we, bij benadering tot eenzelfde waarde.

Waar we voor de Ommeloper een totale oppervlakte hadden van 207 gemeten, 1 lijn, 24 roeden wat ongeveer overeenstemt met 91,223 ha. vonden we op een moderne kaart 81 ha. Het verschil van 10 ha. ligt bij de benadering van de situering van de verschillende referentiepunten.

In dit 30ste begin vonden we de volgende toponymen, buiten de vier die we hierboven vernoemden. We volgen de landmeter van de Ommeloper niet die in de zuidwesthoek begon, wij beginnen in de zuidoosthoek waar de DYCWEGH de GROOTE SLUISVLIET kruist.

SNOUXHEULEBRUGGE - Volgens VERWIJS-VERDAM is HEUL-HUEL een verwulfdde (holle of bolle) brug. In West-Vlaanderen betekent een Heul een houten of stenen brug over een gracht of beek. Een stenen heule wordt ook DUIKER genoemd.

We hebben hier te maken met de HUELE die over de GROOTEN SLUISVLIET lag, en waarschijnlijk door enen SNOUX gemaakt was of hem had doen aanleggen.

We vervolgen langs de DYCWEGH in westelijke richting.

de HARDE VUST - hofstede. Waarschijnlijk een alusie op de bewoner of een van de vroegere bewoners. Harde Vust = Harde Vuist (VERDAM).

de hofstede van Pieter DAENS - naar de bewoner van dat ogenblik. een stuk grond DE RULLAERT geheten - Het woordt komt niet voor bij VERDAM, noch bij DE BO. Komt wel voor het werkwoord RULLEN. VERDAM en DE BO geven als betekenis pellen, klepperend ronken, in de molen breken. Boekweit, bonen, erwten enz. rullen.

't WALSTICK - stuk land waarrond een brede gracht loopt (DE BO).

Langs de CLEENE ZYDELINGHE vinden we :

't POORTSTICK - een stuk land dat waarschijnlijk kon afgesloten worden, slagboom ?

TEGHELRIESTICK - uit de tekst blijkt dat een deel afgegraven was, dus waarschijnlijk uitgetegeld = uitgebakken, waarvan de klei gebruikt was om bakstenen te maken.

een stick DE QUADE VIER GEMETEN - Volgens VERDAM had QUADE de betekenis van slechte, geringe, waardeloos. Het gaat hier dus over een stuk dat als landbouwgrond minder opleverde dan normaal.

de hofstede van DE GRYSE - naar de bewoner van dat ogenblik.

een stick daert 't OVENKOT opstaet - waarschijnlijk 't ovenkot van de hofstede DE GRYSE.

een stick BAECKE ZANELKIN geheten - oorsprong onbekend. Misschien naar een vroegere eigenaar geheten.

Langs de TERSTREEPVLIET noteren we van west naar oost :

een stick met NICKES WALEPIT - volgens DE BO heeft WALE = WIEL de betekenis van diepe draaikolk. Waarschijnlijk een put met water waar ooit een kind (Nicke) in verdronk.

't PEERDELSTICK - dit woord komt niet voor noch bij VERDAM noch bij DE BO.

DE CROMME STRYNCK - een aanduiding van de vorm van het stuk.

AN LEDEKINS DAM - volgens VERDAM had DAM niet alleen de betekenis van dam, dijk, wel, verhoogd voetpad langs het water maar ook van erf, werf, grondgebied, dus DAM van LEDEKIN - Erf van Ledekin (persoonsnaam).

de hofstede van Libris Adam ZWADDE - hofstede van de kinderen Adam Zwadde - zie beschrijving van het 30ste begin; Aernoudts F(ilius) Adam Zwadde.

Langs de GROOTE SLUISVLIET, van noord naar zuid, noteren we :

het TWYSSEL TWRYSSAETE STICK - voorlopig niet thuis te brengen.

de hofstede van Adriaen MAES - naar de bewoner van dat ogenblik.

de FOCX HOFSTEDE - waarschijnlijk genoemd naar een vroeger of vorige eigenaar of bewoner.

Alles bij elkaar een flinke oogst.

(1) Rijksarchief Brugge. Watering Blankenberge nr. 517. Ommeloper van 's Heerwoutermans Ambacht. 1559. 30ste begin.

(2) Dr. Ir. J. Ameryckx. Tijdschrift Biekorf 1955. blz. 268.

Voor de uitleg van de verschillende woorden werd gebruik gemaakt van J. VERDAM. Middelnederlands Handwoordenboek. ISBN 90 247 0713 7. L.L. DE BO. Westvlaamsch Idioticon. Gent 1892.

ARTESISCHE PUT

De fotobladzijde reproduceert één beeld van een stereo-opname die bewaard wordt in het archief van onze Heemkring.

Volgens Daniël FARASYN kan het gaan om een gezicht op de eerste artesische put opgetrokken aan de Babylonestraat tegenaan het Leopoldpark (rechts op de foto).

Absolute zekerheid heeft hij evenwel niet daar het gekalseide "rondpunt" vooraan hem niet bekend voorkomt.

Toch meenden we - al is het raadsel niet opgelost - onze lezers deze foto te mogen aanbieden.

ARTESISCHE PUT TE OOSTENDE

De fotobladzijde reproduceert een foto van een Sterfo fotokaart, uit een reeks "VOYAGE SUR LE CHEMIN DE FER DU NORD ET SES EMBRANCHEMENTS DE PARIS A TRIESTE - ROUTE DE BRUGES ET OSTENDE". In oud handschrift op de versozijde lezen we : "Ostende, le puits artésien et les boulevards".

ORGELS IN GROOT OOSTENDE - HET ORGEL IN DE
SINT-ANNAKERK TE STENE-DORP

door Norbert HOSTYN

Even terloops... voor 15 jaar leek Stene-Dorp een "verloren" dorp, klaar om opgeslorpt te worden in de groei van de stad, klaar om haar eigenheid te verliezen. 15 jaar verder, anno 1990 een bloeiend entiteit binnen Oostende, waar het tijdens de weekends in de vele gelegenheden stampvol zit : Oostende heeft Stene herontdekt, geherwaardeerd ! Het kan verkeren !

* * *

Over de kerk van Stene-Dorp - het stond een tijdlang "bon-ton" om hier te trouwen - bestaat er een handig brochuurkje waarvan in voetnota de referentie (1).

Over het orgel nu, schreef Robert DE BEAUCOURT de NOORTVELDE (2) reeds in 1908 (3) :

"Het oksaal en het orgel. Dit speeltuig bestaat uit twee delen, te weten, een groot spel met registers geplaatst in eene orgelkas van wagenschot en een positief of klein spel, bestaande uit acht registers, een weinig lager en meer voorwaarts geplaatst in een kleinere kas van gelijk hout. De orgelist, in 't spelen, zit tussen beide kassen, met de rug naar het hoogaltaar. Het orgel werd over eenige jaren hersteld"...

Een summiere tekst dus, die we gelukkig met andere bronnen kunnen aanvullen, ondermeer met wat verscheen in de reeds meerdere malen vermelde inventaris van FAUCONNIER en ROOSE (3).

* * *

ORGEL

Auteur oorspronkelijk instrument : Ch. L. VAN HOUTTE/Waregem.

Bouwjaar : 1846 (geschonken door een lid van de familie MERGHELYNCK, kasteelheer van Bekegem).

Verdere werkzaamheden :

- herstelling en/of vernieuwing : J. ANNEESSENS/Menen, begin 20ste eeuw.
- totale transformatie : Jos & P. LONCKE/Esen, 1935.

HUIDIGE DISPOSITIE

P	I	II
Soubasse 16	Montre 8	Voix céleste 8
	Prestant 4	Viola 8
	Bourdon 16	Bourdon 8
	Flûte harm. 8	Flûte 4
		Quinte 2 2/3

- druktoetsen onder klavier : A / P - MF - F
- pedalen : Hoog oct. op gr. orgel
Laag oct. reciet op gr. orgel
Reciet op gr. orgel
Reciet op pedaal
Gr. org. op pedaal
Balanstrede (zwekast)
Tremolo

- manuaalomvang : C - g'''
- pedaalomvang : C - f'

PIJPWERK

- + front : pijpwerk van VAN HOUTTE (enkel nog twee veldjes, de middentoren werd gesupprimeerd en het pijpwerk ervan staat thans binnenin); tinnen pijpen, waarvan de grootste loden ruggen hebben.
- + binnenpijpwerk :
 - er konden tijdens ons onderzoek maar weinig details genoteerd worden : door de gedrongen opstelling op het kleine doksaal is het pijpwerk moeilijk bereikbaar zonder uitgebreide demontage.
 - het oud pijpwerk (VAN HOUTTE) dat nog aanwezig is verkeert in een zeer gehavende toestand.
 - in het Gr. Org. is er oud pijpwerk terug te vinden in :
 - Bourdon 16, zijnde een opgeschoven Bourdon 8.
 - Flûte harm.; de grootste zijn voormalige frontpijpen van de middentoren, vanaf cis° pijpwerk van de voormalige Prestant 4.
 - het Reciet bevat als ouder pijpwerk :
 - Bourdon 8; in het klein octaaf gedekten met verschuifbare hoed, vanaf ca. 2' roergedekten in flesvorm.
 - Flûte 4 : lijkt eerder voormalig Prestant-pijpwerk (ingekort en opgeschoven ?).
 - Quinte 2 2/3 : roergedekt in flesvorm; de kleinste zijn wijde open fluiten (ongeveer zoals bij een Cornet).
 - de houten pijpen zijn misschien nog ten dele oud, maar dan in elk geval grondig gereviseerd; ook met bolus beschilderd.

WINDLADEN EN TRACTUUR

- nieuw; pneumatisch systeem.

KLAVIATUUR

- type zelfstandige speeltafel; aangebouwd tegen de linkse kast (Gr. Org.); volledig nieuw.
- registertuimelaars.

WINDVOORZIENING

- 19de-eeuwse balg (VAN HOUTTE ?); integraal of toch grotendeels in eik.

ORGELKAST

- het originele meubel uit 1846 (type balustrade-orgel) vulde volledig de beperkte hoogte tussen doksaalvloer en plafond; bij de transformatie is het meubel in twee gesplitst, de respectieve velden + zijtoren werden van plaats omgewisseld en hoger aangebracht; de middentoren werd geëlimineerd; beide velden met zijtoren dienen thans nog slechts als façade.
- op de consoles van de twee zijtorentjes bevinden zich nog de originele pijpstukken voorzien van boringen.
- het voetstuk (waar thans een mariabeeld op staat) in de doksaal-balustrade is de oorspronkelijke console van de middentoren.

HUIDIGE TOESTAND

- instrument : in verval.
- meubel : in verval wegens grove transformatie.

- onderhoud : nagenoeg geen.

datum prospectie : januari 1985.

* * *

Volgens notities van orgelbouwer Jos. LONCKE was er vóór 1935 nog volgend oud pijpwerk aanwezig :

Bourdon 8
Prestant 4
Flûte 4
Doublette 2
Fourniture 3 r
Trompette 8 sup & bas.

* * *

Uit het kontaktblad "'t Schorre" van onze gelijknamige zustervereniging actief te Steene (jg. 8, nr. 2) nemen we tot slot een interessante bijdrage over handelend over het orgeltje in de pittoreske dorpskerk, namelijk een bestek dd. 1 augustus 1934 van orgelbouwer LONCKE nopens het plaatsen van een nieuw kerkorgel in te kerk te Steene.

Devis over het maken en plaatsen van een nieuw kerkorgel voor de parochialekerk van Steene (Oostende).

Er is overeengekomen tusschen den Eerw. H. Pastoor en de H.H. leden van de kerkfabriek van den eenen kant en Jos. Loncke kerkorgelmaker van den ander kant dat laatst genoemde zal maken leveren en plaatsen in de parochialekerk van Steene een nieuw orgel, pneumatiek stelsel, aanslag en ontlasting der noten oogenblikkelijk en nat. De windladen (sommiers) zullen gemaakt worden in droog eikenhout, de bovenste dekplaten in bahis. De rainuren in beste rooden deel. De pistons zullen dubbel belederd zijn de pinnen en tigan in koper.

De speelkas (= speeltafel) in eikenhout met roldeksel zal de registers bevatten der volgende spelen : verdeeld over twee klavieren (= handklavieren of manualen) van 56 noten ieder :

1° Op groot orgel :

- 1e Montre 8 v. (lees acht voetlengte) 56 p(ijpen), 24 p. in zink, 32 p. in 40% tin en 60% lood.
- 2e Bourdon 16 v. (gedekt 16) spel van het oud orgel en hersteld en aangevuld.
- 3e Bourdon 8 v. Harm.(onique) 8 v. 18 pijpen van het oud orgel, 6 in zink, 32 in 40% tin en 60% lood.
- 4e Prestant 4 v. 12 p. in zink, 44 p. in 40% tin.

2° Op réciét (expressif) (= het tweede klavier)

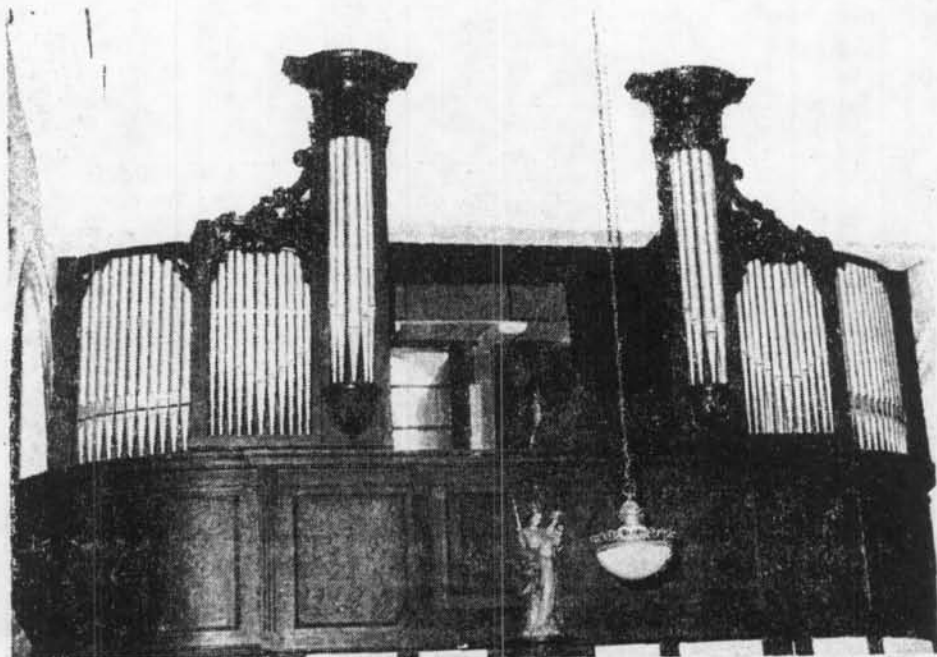
- 5e Viola 8 v. 24 p. zink, 32 p. in 50% tin en 50% lood.
- 6e Voix céleste 8 v. 44 p. in zink, 32 p. in 50% tin en 50% lood.
- 7e Fluit 4 v. spel uit het oud orgel.
- 8e Bourdon 8 v. - idem.

Op pedaal (voetklavier) 27 noten

- 9e Soubasse 16 v. Transmissie van bourdon 16 v.

Koppelingen en combinaties :

- 1e kop. ped. gr. orgel. 2e kop. ped. réciét. 3e gr. org. réciét.
- 4e gr. org. octave aigue. 5e gr. org. octave grave (gr. o.-réciét).
- 6e trémelo. 7e Expression (bascule). 8e piano, mezo forte, en forte (gansch orgel) met drie drukknopen en annulateur.

STENE, SINT-ANNA

Dcksaal met orgel

Ventilateur élect. 220-240 volt. court, triph. 1430 toeren, systeem G. Meidinger.

De blaasbalg zal doelmatig hersteld worden; de oude spelen met zorg geharmoniseerd en hersteld.

Het orgel zal geplaatst worden aan beide zijden van het hoogzaal. De expressionkas is gemaakt in deel; de draaideuren gemakkelijk om openen.

De spelen met zorg geplaatst en gemakkelijk te bereiken om te stemmen.

Waarborg. Tien jaar tegen braak of stoornis in het spel.

Prijs : 30.000 ₣. Dertigduizend frank. Bij de levering 18.000 ₣ het overige volgens overeenkomst.

De aanschakelaar en de verbinding met het net aan de ventilateur zijn ten laste van de kerkfabriek; alsook het gebruik van licht en drijfkracht gedurende het plaatsen en harmoniseren van het orgel.

Gedaan te Steene den 1 Augustus 1934.

Voor de kerkfabriek
VANDAMME

Voor den orgelmaker
Jos. LONCKE

Het veranderen der orgelkas in twee deelen en het recht trekken van de balustrade schat ik op ongeveer 1500 ₣.

Ik ben bereid dit werk uit te voeren aan den kostprijs. Het is wel mogelijk dat als het een beetje mee wil, dat de prijs zoo hoog niet zou belooopen.

- (1) "Het kerkje van Steene 'druypt' van de godsdienstzin onzer voorvaderen". A.C.L. Brussel. Druk. Cailliau Oostende.
- (2) De Plate 7e jg. nr. 1, blz. 18 en 7e jg. nrs. 3 blz. 5.
- (3) Robert de Beaucourt de Noortvelde, Beschrijving der Gemeente Steene, Oostende, 1908, blz. 38.
- (4) A. Fauconnier & P. Roose, Het historisch orgel in Vlaanderen, IVa, Provincie West-Vlaanderen. Arrondissementen Brugge en Oostende, Brussel, 1986.

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIETARD

BRASSERIE DU LION

Het "Hôtel du Lion" en de bijhorende "Brasserie du Lion" waren gelegen op de hoek van de Vindictivelaan 13 en de Christinastraat.

Dit etablissement was vroeger bij de oudere Oostendenaars vooral gekend onder de benaming "Hôtel Barcelone". Na de eerste Wereldoorlog werd de benaming veranderd in het "Hôtel du Lion" en werd verder uitgebaat door Joseph ANNEESSENS.

Tot voor kort was in dit hoekhuis een pompstation van Gulf gevestigd.

Uit de periode van de uitbating onder de naam van "Hôtel du Lion" is de hieronder beschreven en afgebeelde jeton afkomstig.

JETON IN NIKKEL Ø 24 mm

R. BRASSERIE DU LION

* OSTENDE *

V. Een getal in het midden van het veld

60

TAVERNE JOSEPH

Op de hoek van de Alfons Pieterslaan 47 en de Rogierlaan (de hoek richting Petit Paris) was er vroeger de Brasserie-Taverne JOSEPH gelegen.

Deze uitbating had zijn naam te danken aan de Sint-Jozefskerk, die aan de overzijde van de Alfons Pieterslaan is gelegen.

Na de 2de Wereldoorlog werd er in het heropgetrokken gebouw een gordijnenzaak gerund. Tegenwoordig is er een immobiliënkantoor gevestigd.

De jeton stamt uit de periode 1900-1920.

JETON IN KOPER Ø 23 mm

R. TAVERNE JOSEPH

* OSTENDE *

V. in het midden van het veld een getal met boven en onder een bloem.

25 c

MEVR. DECAESSTECKER - PAUWELYN

Mevr. Jeanne, Maria PAUWELYN werd geboren te Staden op 14 september 1914. Ze was gehuwd met Georges DECAESSTECKER, geboren te Koekelare op 4 augustus 1907 en overleden te Oostende op 71-jarige leeftijd op 11 november 1978.

Mevr. Jeanne PAUWELYN heeft een liberale opvoeding genoten, die ze in haar politieke loopbaan tot een verwezenlijking kon brengen (schepen van de stad Oostende 1982-1988).

Honderden personen klopten niet vruchteloos bij haar aan en werden, indien mogelijk, geholpen. Ze is een dame die graag gezien is, vooral door haar vriendelijkheid en openhartigheid.

Door het "Nationaal Verbond de Veteranen van Koning Albert I" werd zij vereremerkt en werd haar een medaille geschonken.

MEDAILLE IN GEPATINEERD BRONS Ø 50 mm

R. Hoofd van Koning Albert I met helm naar links gericht, onder het hoofd een gekroonde "A".

E. De Bremaecker (graveur en beeldhouwer te Brussel).

V. Een tekst in 8 lijnen :

NAT. VERB. DE VETERANEN/VAN/KONING ALBERT Ie/Mme DECAESTECKER/
PAUWELEYN/FED. NAT. LES VETERANS/DU/ROI ALBERT 1er.

IN DIT NUMMER

blz. 294 : R. VANCRAEYNEST : Mevr. Uzielli-Brasseur.

blz. 295 : I. VAN HYFTE : Uitspraken door de politierechtbank van Oostende in 1864.

blz. 296 : E. SMISSAERT : Schrijvers aan zee (10).

blz. 301 : R. LEROY : Opgenomen muziek en lied uit Oostende (19).

blz. 304 : A. SMISSAERT (+) : Oostende tijdens Wereldoorlog I (13).

blz. 310 : J.B. DREESEN : Toponymie van 's Heerwoutermans ambacht (2).

blz. 313 : N. HOSTYN : Orgels in Groot Oostende. Het orgel in de Sint-Annakerk te Stene.

blz. 317 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek.

TEKST OVERNAME STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

**GRATIS
FOTOFILM**

**COCK
CAMERA
SERVICE**

Hoek Jozef II straat en
Christinastraat - Oostende

Tot einde
voorraad - Bij afwerking
nieuwe film min. 20
afgewerkte foto's

p.v.b.a A. & Y. MONBALLIU

Noordzandstraat 72, BRUGGE

Tel. 050 - 33 73 12

Jozef II straat 25, OOSTENDE

Tel. 059 - 70 21 13

VERKOOP en HERSTELDIENST - ONDERHOUD

Schrijfmachines - Elektronische rekenmachines - Bureelmeubelen

WIST U DAT ONS HEEMMUSEUM BESCHIKT OVER

- een documentatiecentrum met meer dan 2.000 krantenknipsels
(+ volgens onderwerp alfabetisch gerangschikte steekkaarten)
- 30 tijdschriften uitgegeven door andere Heemkringen en Verenigingen voor Familiekunde

TER INZAGE VAN ONZE LEDEN EN BEZOEKERS TIJDENS DE OPENINGSUREN VAN HET MUSEUM.

Begravenissen
Crematies

NUYTTEN

Inzake rouw
gaat het om diskretie, takt.
Binnen een beperkte tijd dienen moeilijke,
vaak pijnlijke beslissingen genomen.
Dit vereist ervaring, een gedegen uitrusting
en ook iets bijzonders menselijks,
de juiste toon.
Voor dit alles kan u bij Nuytten terecht.
Begravenissen, crematies, rouwtransporten,
tegen sociale prijzen.
Nuytten is uw steun in droevige dagen.

Tel. 059/80 15 53 & 70.32.78
Torhoutsesteenweg 88
Petit-Paris - Oostende

